

OBNOVA (REMONT) STADA KOZA

Silvija Zelenika dipl.ing.agr.
Mija Golemac dipl.ing.agr.

Redovni uzgojni postupak koji treba provoditi svake godine prije sezone pripuštanja, a podrazumijeva zamjenu neekonomičnih životinja u stadu novim rasplodnim podmlatkom.

Preduvjeti za provedbu obnove stada:

Poznavanje dobne strukture stada

Poznavanje spolne strukture stada

Poznavanje proizvodnosti

Poznavanje zdravstvenog stanja pojedinih životinja u stadu

Razlozi izlučivanja životinja iz uzgoja:

- smanjena proizvodnost
- starost životinje
- opadanje otpornosti prema bolestima
- produžavanje perioda do ponovne koncepcije
- opadanje veličine legla

Razlozi izlučivanja životinja iz uzgoja:

Redovan godišnji remont:

20 % grla u uzgoju

Minimalno 17 %

$$\% \text{ remonta} = \frac{\text{broj izlučenih koza iz stada}}{\text{prosječan broj koza u stadu}} * 100$$

Ciljevi redovne obnove (remonta) stada:

Kontinuirana brojnost grla u uzgoju

Održavanje dobre proizvodnosti ili čak povećavanje proizvodnosti stada

Očuvanje zdravlja i kvaliteta stada

Odabir rasplodnog podmlatka iz vlastitog uzgoja

Poželjno je odabrati:

**jariće visoko proizvodnih
roditelja**

**žensku jarad ranije ojarenu u
sezoni jarenja**

**jarad iz brojnijih legla s
najvećim intezitetom porasta**

Prednosti odabira rasplodnog podmlatka iz vlastitog uzgoja:

- Smanjen je rizik od pojave bolesti u stadu
- Smanjeni su početni troškovi do stavljanja grla u rasplod
- Izbjegavaju se promjene ponašanja životinja u stadu pod utjecajem novih grla
- Poznavanje proizvodnosti roditelja

Kupovina rasplodnog podmlatka

Važno je dobro se informirati o proizvodnji, načinu prehrane grla i zdravlja životinja kod potencijalnog prodavača

Poželjno je da sva kupljena rasplodna grla potječu iz istog stada

Važno je da kupljena grla imaju potvrdu o zdravstvenom stanju

Kupljena grla trebaju biti propisno označena ušnim markicama i praćena obrascem za prijavu kretanja

Najpovoljnije je rasplodna grla kupiti iz matičnog uzgoja pri čemu grlo ima minimalno potvrdu o porijeklu, a može imati i pedigree

Pri kupnji rasplodnih grla važno je promatrati i ocijeniti životinje koje želimo kupiti

PROMATRANJE ŽIVOTINJA U STADU:

Poželjno je da:

- se životinja ne izdvaja iz stada

- su živahne

- pokazuju interes za svoju okolinu

- dobro jedu i dobro preživaju

- životinja ne šepa

- nakon ubrzanog kretanja životinja ne kašlje

PROMATRANJE INDIVIDUALNE ŽIVOTINJE:

DLAKA – mora biti sjajna,
čista, ne slijepljena iza
zadnjih nogu(! Znak
dugotrajnog proljeva)

SPOLNI ORGANI –
izbjegavati kupnju
životinja s bilo kakvim
nepravilnostima na
spolnim organima

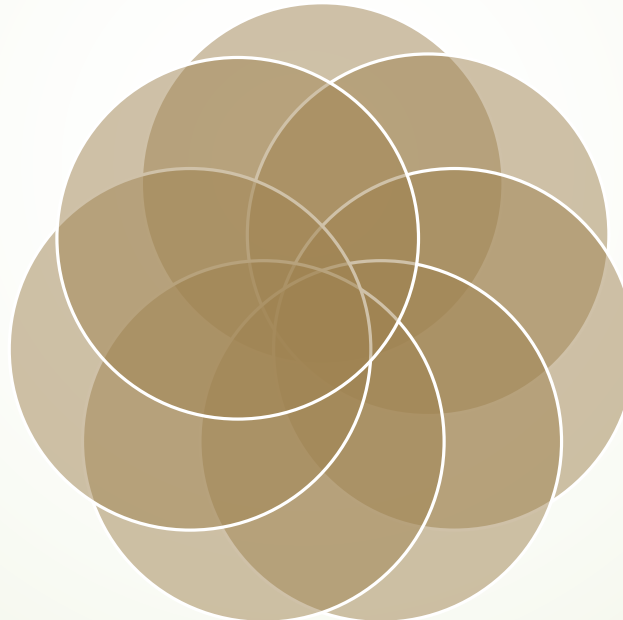
NOSNICE I NOSNO
ZRCALO – nepovoljno
je postojanje iscjetka iz
nosnica (moguća
bolest dišnog sistema)

VIME – poželjno je da
je pravilno razvijeno,
dobro vezano,
simetrično i bez pasisa

OČI – također je
nepovoljno postojanje
iscjetka

PAPCI – poželjno je da
su pravilnog oblika, bez
džepova sa trulim
tkivom

USNE I USNA ŠUPLJINA –
nepovoljno je postojanje
krastica

Odabir novog rasplodnog jarca

Budući da rasplodni jarac daje više desetaka potomaka godišnje, te tako dugoročno utječe na proizvodnost i otpornost stada posebno ga je važno pravilno odabrati

Uvođenje novog jarca u stado potrebno je:

- iz razloga izbjegavanja uzgoja u srodstvu
- ukoliko se želi uvesti nova pasmina u stado
- zbog povećanja proizvodne vrijednosti stada uvođenjem jarca visoke uzgojne vrijednosti

Poželjne osobine rasplodnog jarca:

Izražena želja za parenjem, kvalitetna sperma

Pravilna tjelesna građa

Robusna, muška tjelesna građa

Tipične pasminske eksterijerne osobine

Dobro izražene sekundarne spolne oznake

Dobro zdravlje – otpornost prema bolestima i sposobnost prilagođavanja različitim uvjetima uzgoja

Važno!

Pregled testisa rasplodnog jarca

- Unutar testisa ne smiju postojati kvržice
- Oba testisa moraju biti spuštena u mošnjju
- Oba testisa trebaju biti pomična u mošnji

Najbolji način izbora rasplodnog jarca podrazumijeva, osim ocjene vanjštine, i korištenje podataka iz:

Performance testa – podatci o rastu, razvitku i reprodukcijским odlikama samog jarca

---

Rodovnica ili pedigree – podaci o uzgojnoj vrijednosti poznatih predaka jarca s očeve i majčine strane

Prednosti kupnje rasplodnog podmlatka:

Mogućnost povećanja proizvodnje kupovinom rasplodnog podmlatka viših proizvodnih vrijednosti

Brže postizanje više proizvodnosti stada kupovinom grla pune proizvodne zrelosti

Niži troškovi uzgoja (hranidba, liječenje, preventiva) rasplodnog podmlatka do uključivanja u proizvodnju

Nedostatci kupovine rasplodnog podmlatka:

Rizik zbog nepoznatog genetskog materijala kupljene životinje

Mogućnost uvođenja bolesti u stado

Promjena ponašanja stada pod utjecajem novih grla

Moguće su štetne posljedice stresa uzrokovanog transportom na nove životinje